

CÁCH LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT SỰ VIỆC, HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

Cấu trúc bài giảng

I. ĐỀ BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT SỰ VIỆC, HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

II. CÁCH LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT SỰ VIỆC, HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

III. LUYỆN TẬP

I. ĐỀ BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT SỰ VIỆC, HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

*Các dạng đề bài

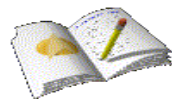
Đề 1 : Đất nước ta có nhiều tấm gương học sinh nghèo vượt khó, học giỏi. Em hãy trình bày một số tấm gương đó và nêu suy nghĩ của mình.

Đề 2 : Chât độc màu da cam mà đế quốc Mĩ đã rải xuống các cánh rừng miền Nam thời chiến tranh đã để lại di hoạ nặng nề cho hàng chục vạn gia đình. Hàng chục vạn người đã chết. Hàng vạn trẻ em chịu tật nguyên suốt đời. Cả nước đã lập quỹ giúp đỡ các nạn nhân nhằm phần nào cải thiện cuộc sống và xoa dịu nỗi đau của họ. Em hãy nêu suy nghĩ của mình về các sự kiện đó.

Đề 3 : Trò chơi điện tử là món tiêu khiển hấp dẫn. Nhiều bạn vì mãi chơi mà sao nhãng học tập và còn phạm những sai lầm khác. Hãy nêu ý kiến của em về hiện tượng đó.

Đề 4 :*Đọc mẫu chuyện sau đây và nêu những nhận xét, suy nghĩ của em về con người và thái độ học tập của nhân vật.*

“Nguyễn Hiền nhà rất nghèo.....về kinh”

SO SÁNH ĐIỂM CHUNG VÀ RIÊNG CỦA CÁC ĐỀ

So sánh \ Đề	ĐỀ 1	ĐỀ 2	ĐỀ 3	ĐỀ 4
ĐIỂM CHUNG	Cả bốn đề đều có hai phần: Nêu sự việc hiện tượng đời sống và yêu cầu làm bài. (Sự việc hiện tượng đời sống là vấn đề để người làm bài nêu suy nghĩ, ý kiến của mình)			
ĐIỂM RIÊNG	Đề 1,2,3: chỉ gọi tên sự vật hiện tượng, người làm bài phải trình bày, mô tả sự việc, hiện tượng đó để bàn luận, nêu suy nghĩ. → Trực tiếp			Đề 4: sự việc được kể bằng một câu chuyện, người làm bài phải căn cứ vào đó để nhận xét. → Gián tiếp

** Đề bài nghị luận về một sự việc, hiện tượng có mấy điểm cần lưu ý là:*

- Có sự việc, hiện tượng tốt cần ca ngợi, biểu dương.
- Có sự việc, hiện tượng xấu cần lưu ý, phê phán, nhắc nhở.
- Có đề cung cấp sẵn một sự việc, hiện tượng dưới dạng một truyện kể, một mẫu tin để người làm bài sử dụng; có đề không cung cấp nội dung sẵn, mà chỉ gọi tên để người làm bài phải trình bày, mô tả sự việc, hiện tượng đó.
- Mệnh lệnh trong đề thường là: “Nêu suy nghĩ của mình”, “nêu nhận xét”, “nêu ý kiến”, “thái độ của em”, ...

II. CÁCH LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT SỰ VIỆC, HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

II. CÁCH LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT SỰ VIỆC, HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

Đề bài : Báo đưa tin: “ *Bạn Phạm Văn Nghĩa, học sinh lớp 7 trường THCS Bắc Sơn, quận Gò Vấp, nhà ở Hóc môn. Nghĩa thường ra đồng giúp mẹ trồng trọt.*

Một hôm, mẹ thấy Nghĩa cầm tờ giấy húng cái gì, mẹ hỏi: “Con làm gì đấy ?”. Nghĩa trả lời : “Con thụ phấn cho bắp”. Vụ ấy ruộng bắp nhà Nghĩa năng suất cao hơn mọi năm.

Ở nhà Nghĩa còn nuôi gà, nuôi heo. Em còn làm một cái tời để mẹ kéo nước đỡ mệt.

Thành đoàn Thành phố Hồ Chí Minh đã phát động phong trào “Học tập Phạm Văn Nghĩa”. Phong trào ấy được các bạn học sinh nhiệt liệt hưởng ứng”.

Em hãy nêu suy nghĩ của mình về hiện tượng ấy.

II. CÁCH LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT SỰ VIỆC, HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

1. Tìm hiểu đề và tìm ý

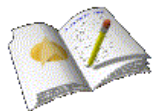

a/Tìm hiểu đề :

- Đề thuộc loại nghị luận về một sự việc, hiện tượng đời sống.
- Nêu lên hiện tượng người tốt việc tốt.
- Yêu cầu của đề : Nêu lên suy nghĩ về các hiện tượng đó.

b/Tìm ý:

- Việc làm của Nghĩa cho ta thấy: Cuộc sống có ích thì con người bắt đầu với công việc bình thường nhưng có hiệu quả.
- Thành đoàn phát động: việc làm đó giản dị, có thể ai cũng làm được, cụ thể như :
 - + Nghĩa là người con biết thương mẹ, giúp đỡ mẹ.
 - + Nghĩa là học sinh biết kết hợp học với hành.
 - + Là học sinh có đầu óc sáng tạo.

2. Lập dàn bài

a/ Mở bài

- Giới thiệu hiện tượng Phạm Văn Nghĩa.
- Nêu nhận định: đây là tấm gương tiêu biểu về một học sinh chăm học, yêu quý cha mẹ

b/ Thân bài

- ***Những biểu hiện về việc làm của Nghĩa:***

- + Khi ra đồng làm việc
- + Lúc ở nhà

- ***Phân tích ý nghĩa về những việc làm của Phạm Văn Nghĩa:***

- + Là người thương mẹ.
- + Là người biết kết hợp giữa học với hành.
- + Là người sáng tạo.

- ***Đánh giá việc làm của Phạm Văn Nghĩa:***

- + Là tấm gương sáng để chúng ta học tập.
- + Mọi HS cần biết yêu thương cha mẹ, sáng tạo trong học tập và lao động.

- ***Nêu ý nghĩa của việc phát động phong trào học tập Phạm Văn Nghĩa.***

- + Để nhân rộng những tấm gương người tốt, việc tốt.

c/ Kết bài

- Nêu ý nghĩa giáo dục của tấm gương Phạm Văn Nghĩa.
- Rút ra bài học cho bản thân.

3. Viết bài

a. Viết đoạn Mở bài : *(Có những cách mở bài như thế nào cho văn nghị luận ?)*

Mở bài có thể bằng nhiều cách :

- Trực tiếp hoặc gián tiếp nêu vấn đề.
- Mượn cách dẫn từ chung đến riêng để nêu vấn đề.
- Dùng phép đối lập tương phản hoặc tương đồng, phép so sánh... để nêu vấn đề.

b. Viết phần Thân bài : *cần chú ý những gì?*

- Phân tích, đánh giá về sự việc, hiện tượng; nêu ý nghĩa của vấn đề ...
- Đề bài yêu cầu “ nêu suy nghĩ của mình về hiện tượng ấy”, vì vậy cần thể hiện được những suy nghĩ riêng của em trong bài làm

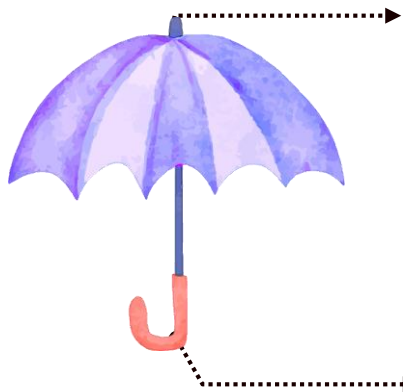

c. Viết đoạn KB : *(Có những cách kết bài như thế nào cho văn nghị luận ?)*

- Kết bài theo lối tóm lược.
- Kết bài theo lối khẳng định, nhấn mạnh.
- Kết bài theo lối mở rộng, nâng cao...

4. Đọc lại và sửa chữa

Hình thức: đầy đủ bố cục 3 phần

- Mở bài
- Thân bài
- Kết bài

Nội dung: đảm bảo các yêu cầu, đủ các bước, các ý đã xây dựng

GHI NHỚ

- Muốn làm tốt bài văn nghị luận về một sự việc hiện tượng trong đời sống, phải tìm hiểu kĩ đề bài, phân tích sự việc, hiện tượng đó để tìm ý, lập dàn bài, viết bài và sửa chữa sau khi viết.
- Dàn bài chung:
 - + Mở bài: Giới thiệu sự việc, hiện tượng có vấn đề.
 - + Thân bài: Liên hệ thực tế, phân tích các mặt, đánh giá, nhận định.
 - + Kết bài: Kết luận, khẳng định, lời khuyên.
- Bài làm cần lựa chọn góc độ riêng để phân tích, nhận định; đưa ra ý kiến, có suy nghĩ và cảm thụ riêng của người viết.

III. LUYỆN TẬP

Lập dàn bài cho đề 4, mục I Sgk

1, Tìm hiểu đề :

- Đề thuộc loại gì ? → Nghị luận về một hiện tượng đời sống: câu chuyện Trạng Hiền vượt khó học giỏi.
- Yêu cầu làm bài ? → Nêu những nhận xét, suy nghĩ của em về con người và thái độ học tập của nhân vật.

III. LUYỆN TẬP

Lập dàn bài cho đề 4, mục I Sgk

2, Tìm ý : (trả lời các câu hỏi gợi ý mà Sgk đã nêu)

- Hoàn cảnh của Nguyễn Hiền có gì đặc biệt ? (nhà nghèo, phải xin làm chú tiểu trong chùa)
- Tinh thần ham học và chủ động học tập của Nguyễn Hiền như thế nào? (nép bên cửa nghe thầy giảng kinh, chữ nào chưa hiểu hỏi thầy giảng thêm; lấy lá viết chữ; lấy que xâu thành từng xâu; chủ động xin thầy cho đi thi để thử sức...)
- Ý thức tự trọng của Nguyễn Hiền ra sao? (Đón Trạng nguyên phải có võng lọng.)
- Em học tập Nguyễn Hiền ở những điểm nào ? (Vượt khó để học giỏi, ham học và chủ động, sáng tạo trong học tập, có ý thức tự trọng...)

III. LUYỆN TẬP

Lập dàn bài cho đề 4, mục I Sgk

1. MB : Giới thiệu chung về Nguyễn Hiền, một tấm gương vượt khó học giỏi.

2. TB : * Nhận xét về nhân vật :

- Hoàn cảnh của Nguyễn Hiền.
- Tinh thần ham học tập, vượt khó .
- Ý thức tự trọng .
- Kết quả sự thành đạt của ông.

* Suy nghĩ về nhân vật :

- Là một hiện tượng xuất chúng hiếm có...
- Là tấm gương sáng người vượt khó học giỏi...

3. KB : Khẳng định tấm gương Trạng Hiền trong truyền thống hiếu học của dân tộc.

CÁCH LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT SỰ VIỆC HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

1/ Tìm hiểu các đề bài:

Đề bài gồm có 2 phần:

- Nêu sự việc hiện tượng và yêu cầu làm bài.
- Sự việc hiện tượng là vấn đề để người làm bài nêu suy nghĩ, ý kiến của mình.

2/ Kết luận: Mỗi đề đều nêu lên một sự việc hoặc hiện tượng trong đời sống và yêu cầu người viết phân tích sự việc hiện tượng, nêu suy nghĩ của mình.

II/ CÁCH LÀM BÀI NL...

1/ Có 4 bước : -Tìm hiểu đề, tìm ý; -
Lập dàn ý; - Viết bài; - Đọc lại, sửa chữa

2/ Kết luận : Ghi nhớ (Sgk/24)

III/ LUYỆN TẬP

Lập dàn ý cho đề 4, mục I (Sgk/22-23)

1.MB : Giới thiệu chung về Nguyễn Hiền, một tấm gương vượt khó học giỏi.

2.TB :

* Nhận xét về nhân vật :

- Hoàn cảnh của Nguyễn Hiền.
- Tinh thần ham học tập, vượt khó .
- Ý thức tự trọng .
- Kết quả sự thành đạt của ông.

*Suy nghĩ về nhân vật :

- Là một hiện tượng xuất chúng hiếm có...
- Là tấm gương sáng ngời vượt khó học giỏi, đỗ đạt cao.

3. KB :- Khẳng định tấm gương Trạng Hiền trong truyền thống hiếu học của dân tộc.
(Học tập tấm gương của Nguyễn Hiền) Rút bài học cho bản thân: biết vượt khó, có ý chí vươn lên, chủ động sáng tạo và tự tin trong việc học của mình .